

UDVALG

Udvalget for Børn og Læring

MØDE

Referat

STED

Mødelokale 3, Bytoften

STARTTIDSPUNKT

14-05-2018 13:00:00

SLUTTIDSPUNKT

14-05-2018 16:30:00

PUNKTER

- [64. Godkendelse af dagsorden](#)
  - [65. Dialogmøde ml. FællesMED Børn og Læring & Udvalget for Børn og Læring](#)
  - [66. Etablering af fælles institution for den forberedende grunduddannelse \(FGU\) i Varde, Esbjerg og Fanø kommuner](#)
  - [67. Økonomi vedr. aftale om bedre veje til uddannelse og job](#)
  - [68. Trivselsundersøgelse 5 årige – eksempel på afbureaukratisering](#)
  - [69. Genhusning af vuggestuegruppen i Østervang](#)
  - [70. Budgetopfølgning pr. 31. marts 2018 - Udvalget for Børn og Læring](#)
  - [71. Fortsat behandling af budget 2019-2022 - Udvalget for Børn og Læring](#)
  - [72. Tildelingsmodel klubområdet](#)
  - [73. Orientering vedr. rejseholdets bygningsanalyse](#)
  - [74. Ansøgning fra Tistrup Skole og Lykkesgårdskolen - Anlægs- og renoveringspuljen](#)
  - [75. Tiltag for elever med autismespektrumforstyrrelse](#)
  - [76. Praktikugen - En ny vej for praktik for 8. årgang i Skoleklynge Øst](#)
  - [77. Skoler og dagtilbud for alle: Justering af krav til nedlukning af overbygningsklasser](#)
  - [78. Skoler og dagtilbud for alle: Overflytning af 7. klasse elever fra Thorstrup Skole til Tistrup Skole pr. 1. august 2019](#)
  - [79. Navneændring for Blåbjergskolen og Horne-Tistrup Skole](#)
  - [80. Mødeplan for 2019 i Udvalget for Børn og Læring](#)
  - [81. Gensidig orientering](#)
-

64. Godkendelse af dagsorden

Godkendelse af dagsorden

Beslutning Udvalget for Børn og Læring den 14-05-2018

Godkendt.

65. Dialogmøde ml. FællesMED Børn og Læring & Udvalget for Børn og Læring

Dialogmøde ml. FællesMED Børn og Læring & Udvalget for Børn og Læring

Sagsfremstilling

Som en del af den planlagte budgetprocedure er der indkaldt til møde mellem udvalget for FællesMED Børn og Læring.

Byrådet har besluttet at:

- Alle serviceområder skal effektivisere for 1/2 årligt, dvs. 1/2% i 2019 svarende til godt 10 mio. kr., stigende til 1% i 2020 svarende til 20 mio. kr. osv. Det er op til den enkelte leder at beslutte hvordan effektiviseringerne gennemføres.
- Fagudvalgene udarbejder et omprioriteringskatalog med forslag til evt. servicereduktioner (serviceudgifter, ikke overførselsområdet eller kommunal medfinansiering) på 1% af budgettet, svarende til godt 20 mio. kr. i 2019.

For udvalgets område betyder det, at der skal udarbejdes et omprioriteringskatalog på 8,86 mio. kr.

Der ønskes en drøftelse af udvalgets budgetområde – dok. 43632-18.

Retsgrundlag

Intet

Økonomi

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,
at budget 2019 drøftes.

Beslutning Udvalget for Børn og Læring den 14-05-2018

Sagen blev drøftet.

sagsnr18-2855_doknr43632-18_v1_omprioriteringsbidrag 2019 - børn og læring.xlsx

Bilag

[Omprioriteringsbidrag 2019 - Børn og Læring](#)

66. Etablering af fælles institution for den forberedende grunduddannelse (FGU) i Varde, Esbjerg og Fanø kommuner

Etablering af fælles institution for den forberedende grunduddannelse (FGU) i Varde, Esbjerg og Fanø kommuner

Sagsfremstilling

I oktober 2017 indgik en bred forligskreds i Folketinget en aftale om reform af det uddannelsesforberedende område – 'Aftale om bedre veje til uddannelse og job'. Reformen medfører, at der fra august 2019 etableres en ny forberedende grunduddannelse (FGU), og at kommunerne skal sikre en sammenhængende ungeindsats med målet om at få flere unge i uddannelse og job.

Af aftalen fremgår det, at de nye statsligt selvejende FGU-institutioner skal etableres efter en forudgående lokal proces, hvor der er indgået aftale om kommunale FGU-dækningsområder. Kommunernes Kontaktråd (KKR) forestår den lokale proces, og KKR indstiller til Undervisningsministeriet, der opretter FGU-institutionen.

Byrådene i Varde Kommune og Esbjerg Kommune skal beslutte FGU-dækningsområde, antallet af og placering af skolerne/institutionen, og det forventede antal spor på skolerne.

FGU skal etableres som en ny selvstændig statslig selvejende institution med egen ledelse, der får et geografisk dækningsområde bestående af et antal kommuner. Der oprettes i omegnen af 90 skoler i alt, som organiseres i op til 30 statsligt selvejende institutioner. Institutionen har i dækningsområdet pligt til at udbyde alle 3 spor (almen, praktisk og erhvervsspor) og til at optage alle målgruppevurderede elever med hjemsted i dækningsområdet. Der skal være pædagogisk ledelse på alle skoler, og institutionens øverste ledelse skal derudover være synlig på skolerne. Skolerne skal i udgangspunktet indeholde alle 3 spor af FGU. Der er dog mulighed for, at undervisningsministeren i særlige tilfælde, herunder yderområder, godkender skoler med færre spor.

KKR stiller, på baggrund af tilbagemeldinger fra kommunerne, forslag om dækningsområde og placering af skoler til undervisningsministeren. KKR's endelige forslag til ministeren om dækningsområde og placering af skoler skal være modtaget senest 1. juni 2018. Undervisningsministeren opretter - på baggrund af forslagene om dækningsområder og placering af skolerne - institutionerne efter drøftelse med aftalepartierne. Undervisningsministeren opretter de nye institutioner som statsligt selvejende institutioner og godkender vedtægterne. Ministeren nedsætter en interimsbestyrelse 1. september 2018 for hver FGU-institution.

Der er på det administrative niveau afholdt drøftelser mellem Esbjerg og Varde Kommune vedrørende FGU-dækningsområdet. Fanø har tilkendegivet, at der er opbakning til og ønske om at indgå i dette samarbejde. Varde og Esbjerg Kommune har desuden afholdt drøftelser med produktionsskolerne og VUC i kommunerne.

Forvaltningens vurdering

Der vurderes ikke at være alternativer til indstillingen vedrørende dækningsområdet. Det er på administrativt og politiske plan afklaret med andre omkringliggende kommuner, hvorvidt de ønsker at indgå i FGU dækningsområdet. Hverken Varde eller Esbjerg kommuner har elevgrundlag til alene at udgøre et FGU-dækningsområde.

Konsekvens i forhold til visionen

Ingen

Retsgrundlag

Brev fra Undervisningsministeriet den 10. januar 2018 om opstart af de lokale processer om udarbejdelse af dækningsområder for FGU og placering af institutioner.

Desuden fremsat lovforslag til Lov om institution for forberedende grunduddannelse den 21. marts 2018, L 200 – 2017-18, som 1. behandles den 17. april 2018:

http://www.ft.dk/samling/20171/lovforslag/L200/som_fremsat.htm

Økonomi

Økonomien for aftalen forhandles i løbet af foråret, og det er derfor ikke muligt præcist at vurdere de økonomiske konsekvenser for Varde Kommune.

Forslaget er, at kommunerne finansierer 65% af udgifterne og staten den resterende del af udgiften til en FGU-elev, og at kommunernes merudgifter under ét vil blive kompenseret gennem bloktilskud via DUT-principperne (Kompensation som følge af lovgivning).

Der henvises til særskilt sag på nærværende dagsorden.

Høring

Ingen

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler, at det indstilles til Byrådet,

at Varde, Esbjerg og Fanø Kommuner indstiller til Kommunernes Kontaktråd (KKR), at der etableres en fælles FGU-institution i kommunernes dækningsområde,

at der etableres 3 FGU-skoler i henholdsvis Varde, Esbjerg og Ribe,

at alle skoler som udgangspunkt tilbyder 3 spor,

at den fælles institution kommer til at ligge i Esbjerg.

Beslutning Direktionen den 09-05-2018

Anbefalingen blev tiltrådt.

Beslutning Udvalget for Børn og Læring den 14-05-2018

Forelægges Byrådet med anbefaling.

67. Økonomi vedr. aftale om bedre veje til uddannelse og job

Økonomi vedr. aftale om bedre veje til uddannelse og job

Sagsfremstilling

I oktober 2017 indgik en bred forligskreds i Folketinget en aftale om reform af det uddannelsesforberedende område – 'Aftale om bedre veje til uddannelse og job'.

Reformen medfører, at der fra august 2019 etableres en ny forberedende grunduddannelse (FGU), og at kommunerne skal sikre en sammenhængende ungeindsats med målet om at få flere unge i uddannelse og job.

I vedhæftede notat gives en vurdering af aftalens forventede økonomiske konsekvenser for Varde Kommune med de kendte parametre. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt præcist at vurdere konsekvenserne, da økonomien først forhandles i løbet af foråret, hvorfor der er oplyst 3 scenarier baseret på dels forslaget i aftalen, dels skøn over forskellige elevtal.

Forslaget er, at kommunerne under ét kompenseres gennem bloktilskud via DUT-principperne (Staten kompenserer for udgiftsændringer som følge af lovgivning). Det er dog endnu ikke fastlagt, hvor stor en del af de samlede udgifter, der er omfattet af DUT-principperne og budgetgarantien.

Det forventes, at årstaksten pr. FGU-elev bliver ca. 100.000 kr. pr. årselev med en kommunal medfinansiering på 65%. Der er mulighed for at forlænge 10% af eleverne ud over 2 år, men her vil der være en 100% kommunal finansiering.

Varde Kommunes egen aktuelle optælling af elevtallet for kommende FGU-elever er mindre end Undervisningsministeriets tal. En beregning af de kommunale udgifter viser derfor, at de ekstra udgifter til takstdelen forventes at nærme sig 0 (idet DUT-princippet kompenserer udgiften) eller ligge op til ca. 2 mio. Det skal dog bemærkes, at alle forudsætninger endnu ikke er på plads, ligesom elevtallet er usikkert. Der er desuden usikkerhed om, hvorvidt kommunerne skal medfinansiere 'tomme' pladser på FGU'en.

Derudover vil der være udgifter til en nyoprettet skoleydelse, som FGU-elever modtager.

I forbindelse med iværksættelse af den sammenhængende ungeindsats, vil en række elementer kunne indebære ekstra udgifter, men det konkrete indhold heraf er fortsat usikkert og vil skulle udvikles af kommunerne. Dog vil der forventeligt være ekstra udgifter til etablering af forslaget om, at unge med behov skal have en gennemgående kontaktperson fra 8. klasse til det 25. år.

Forvaltningens vurdering

Det vurderes, at Varde Kommune på det foreliggende grundlag samlet set vil få en merudgift på 1,2 - 2,2 mio. kr. på 'takster' og 0,8 - 1,7 mio. kr. på 'skoleydelse'. Det vil være afgørende, hvordan forhandlingerne om økonomien falder på plads i forhold til, hvad der vil være omfattet af budgetgarantien.

Udgifterne i medfør af 'Aftale om bedre veje til uddannelse og job' rækker ind i budgetterne for Udvalget for Børn og Læring samt Udvalget for Arbejdsmarked og Integration. Det vil være hensigtsmæssigt, hvis budgettet samles under ét udvalg.

Konsekvens i forhold til visionen

Ingen

Retsgrundlag

En række lovforslag er på vej som følge af indgåelse af 'Aftale om bedre veje til uddannelse og job'.

Økonomi

Udgiftsvurdering – takster	Model 1: Egen opgørelse:	Model 2: UVM's opgørelse:	Model 3: I forhold til indbyggerantal:
Antal elever	105	139	123
Forventet udgift, 65.000 kr. pr. elev	6,8 mio. kr.	9,0 mio. kr.	8,0 mio. kr.
Nuværende budgetter:			
EGU, kun skoleudgifter Produktionsskolen	-0,4 mio. kr. -3,4 mio. kr.	-0,4 mio. kr. -3,4 mio. kr.	-0,4 mio. kr. -3,4 mio. kr.
Merudgift før DUT/budget-garanti	3,0 mio. kr.	5,2 mio. kr.	4,2 mio. kr.
Beregnet DUT**/budgetgaranti	-3,0 mio. kr.	-3,0 mio. kr.	-3,0 mio. kr.
Kommunal udgift	0	2,2 mio. kr.	1,2 mio. kr.

**) DUT/budgetgarantiberegningen sker ud fra en generel beregningsmodel herfor.

Udgiftsvurdering - skoleydelse	Model 1: Egen opgørelse:	Model 2: UVM's opgørelse:	Model 3: I forhold til indbyggerantal:
Antal elever	105	139	123
Beregnet skoleydelse jfr. ovennævnte forudsætninger -65 % andel.	3,8 mio. kr.	5,0 mio. kr.	4,5 mio. kr.
Nuværende budgetter:			
EGU	-2,1 mio. kr.	-2,1 mio. kr.	-2,1 mio. kr.

Uddannelseshjælp, ydelser*	-0,9 mio. kr.	-1,2 mio. kr.	-1,0 mio. kr.
Merudgift før DUT	0,8 mio. kr.	1,7 mio. kr.	1,4 mio. kr.
DUT** – ikke aftalt			
Kommunal udgift			

*) Er beregnet jævnfør de 19 på VUC, der modtager uddannelseshjælp i forvejen (Varde Kommunes egen opgørelse). De andre modeller er en forholdsmæssig beregning.

**) DUT forhandlingerne er ikke indledt – KL anbefaler, at udgiften til forsørgelse bliver en del af budgetgarantien, da både udgifterne til EGU og Uddannelseshjælp i forvejen er omfattet.

Fast kontaktperson (unge med behov fra 8. klasse - 25 år) er nævnt i budgetvejledningen som en del af den politiske aftale med 20 mio. kr. for 2019 og 40 mio. kr. for 2020 og frem.
Varde Kommunes andel er 20 mio. kr. x 0.88% for år 2019 = 0.175 mio. kr. og for år 2020 40 mio. kr. = 0.350 mio. kr.

Høring

Ingen

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler, at det indstilles til Udvalget for Børn og Læring samt Udvalget for Arbejdsmarked og Integration,

at de forventede økonomiske konsekvenser af 'Aftale om bedre veje til uddannelse og job' drøftes,

at sagen oversendes til budgetforhandlingerne.

Beslutning Direktionen den 09-05-2018

Anbefalingen blev tiltrådt.

Beslutning Udvalget for Børn og Læring den 14-05-2018

Anbefalingen blev tiltrådt.

sagsnr13-8769_doknr38906-18_v1_notat fgu - økonomiske konsekvenser.doc

Bilag

[Notat: FGU - økonomiske konsekvenser](#)

68. Trivselsundersøgelse 5 årige – eksempel på afbureaukratisering

Trivselsundersøgelse 5 årige – eksempel på afbureaukratisering

Sagsfremstilling

Med udgangspunkt i aftalestyringen for dagtilbud er der i 2016 og 2017 gennemført en trivselsmåling blandt de 5-årige børn i de selvejende og kommunale dagtilbud.

Det har været et politisk ønske, at følge de 5 åriges generelle trivsel med det mål, at der skulle ske fremgang. Trivselsmålingen, hvor børnene – med hjælp af en voksen - selv har svaret på en række spørgsmål, er det redskab, der er anvendt til at måle børnenes trivsel.

De data trivselsmålingen leverer, skal understøtte dagtilbuddenes arbejde med at udarbejde lokale indsatser for øget trivsel blandt børnene.

På det årlige møde mellem direktør, dagtilbudschef og dagtilbuddenes MED-udvalg, er trivselsmålingen af de 5-årige et af de forslag dagtilbuddene har til afbureaukratisering. Dette både fordi målingen foretages blandt de ældste børn, som er på vej ud af institutionen, og fordi trivslen nu vurderes for alle børn i de individuelle dialogprofiler, som alle dagtilbud gennemfører og anvender til udvikling af den pædagogiske praksis, herunder tiltag der øger børnenes trivsel.

Der er ikke taget stilling til, om der skal gennemføres en trivselsmåling i 2018.

Forvaltningens vurdering

Trivselsmålingen tager tid i dagtilbuddene, hvor en pædagog skal sidde med hver 5-årig som skal guides igennem målingen. Ligeledes i forvaltningen, hvor data skal genereres, behandles og fremlægges i fagudvalget.

Målingen har givet et godt billede af de 5-åriges trivsel og dagtilbuddene har anvendt den som et redskab i arbejdet med at målrette den pædagogiske indsats for at øge børnenes trivsel. Det vurderes dog, at dialogprofilerne, hvor alle børns trivsel vurderes, samt leg- og læringsmiljøvurderingen (begge anvendes i alle dagtilbud) fuldt kan erstatte trivselsmålingen.

Forvaltningen foreslår på den baggrund en afbureaukratisering på dagtilbudsområdet, hvor trivselsmålingen af de 5-årige bortfalder.

Konsekvens i forhold til visionen

Ingen

Retsgrundlag

Aftalestyring

Økonomi

Ingen

Høring

Ingen

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,

at trivselsmålingen blandt de 5-årige i Varde Kommunes dagtilbud bortfalder.

Beslutning Udvalget for Børn og Læring den 14-05-2018

Trivselsmålingen bortfalder fra og med 2018.

sagsnr17-654_doknr132149-17_v1_resultater af trivselsmåling blandt 5-årige 2017.docx

Bilag

[BU-udvalget 22.08.2017: Resultater af trivselsmåling blandt 5-årige 2017](#)

69. Genhusning af vuggestuegruppen i Østervang

Genhusning af vuggestuegruppen i Østervang

Sagsfremstilling

Vuggestueafdelingen i dagtilbuddet Firkløverets afdeling Østervang i Varde skal have nyt tag og nye vinduer. Renoveringen er så omfattende, at det vil være nødvendigt, at genhuse vuggestuegruppen imens arbejdet står på. Renoveringen forventes at starte ca. 15. august og vare ca. 3 måneder.

Forvaltningen foreslår, at genhusningen sker i Tumlehuset, som huser gæstedagpleje og stordagpleje. Konsekvensen af at bruge Tumlehuset til genhusning vil være, at Tumlehuset i en periode kun anvender 10 af de 20 eksisterende pladser og i stedet bruger gæstepladser hos dagplejerne i Varde by til de pladser, der herudover er behov for.

Da der i august/september er 2 dagplejere i Tumlehuset som går på pension, vil det være muligt at reducere Tumlehuset til 10 pladser uden afskedigelse og ved at undlade at besætte stillingerne i genhusningsperioden.

Forvaltningens vurdering

Baggrunden for at foreslå Tumlehuset til genhusningen er beliggenheden tæt på Østervang samt, at faciliteterne til vuggestuebørn er tilstede. Dertil kommer, at vi ikke har andre oplagte muligheder, særligt fordi det er de mindste børn, det drejer sig om.

Med baggrund i, at Tumlehusets belægning det seneste år har ligget på 66% i gennemsnit, vurderes, at gæstepleje til børn, udover de 10 pladser der vil være i Tumlehuset, vil kunne håndteres i dagplejen i Varde by. Samlet set vurderes genhusning i Tumlehuset således at være den mest hensigtsmæssige løsning på genhusningsudfordringen.

Konsekvens i forhold til visionen

Ingen

Retsgrundlag

Dagtilbudsloven

Økonomi

Da det ikke er muligt at udnytte samdriftsfordelene mellem børnehave og vuggestue i Østervang i genhusningsperioden, vil der være en merudgift til personaletimer i vuggestuen på 15 timer pr. uge. Udgiften finansieres indenfor dagtilbudsområdet.

Høring

Ingen

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,

at Tumlehuset anvendes til genhusning af vuggestuegruppen fra Østervang i renoveringsperioden som beskrevet.

Beslutning Udvalget for Børn og Læring den 14-05-2018

Anbefalingen blev tiltrådt.

70. Budgetopfølgning pr. 31. marts 2018 - Udvalget for Børn og Læring

Budgetopfølgning pr. 31. marts 2018 - Udvalget for Børn og Læring

Sagsfremstilling

Forvaltningen har udarbejdet budgetopfølgning for første kvartal 2018.

Der udarbejdes budgetopfølgning til politisk godkendelse 3 gange årligt, ultimo marts, ultimo juni samt ultimo september. Derudover sker der en løbende opfølgning i en tæt dialog mellem aftaleholderne og økonomikonsulenterne.

Resultatet for budgetopfølgningen for første kvartal 2018 for Børn og Læring udviser et forventet merforbrug på 6,2 mio. kr. i forhold til korrigeret budget excl. overførsler. Beløbet kan dækkes af overførsler fra tidligere år. Budgetopfølgningen er et resultat af følgende:

(mio. kr.)

Fagområde		1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal
Skoleområdet	Forventet merforbrug	5,9		
Sundhedsområdet	Ingen afvigelse	0,0		
Dagtilbudsområdet	Forventet merforbrug	0,3		
Børn og unge med særlige behov	Ingen afvigelse	0,0		
I alt		6,2		

SKOLEOMRÅDET:

Der forventes et merforbrug på 5,9 mio. kr., hvilket fremkommer ved nedenstående resultat på overordnet niveau.

Område	Korrigeret budget eks. overførsler 2018	Overførsel fra 2017 til 2018	Forventet regnskabsresultat 2018	Forventet afvigelse 2018 (minus = mindreforbrug)	
				(eks. overf.)	(inkl. overf.)
Skoleområdet	501,8	14,9	507,7	5,9	-1,7
Ungdomsuddannelser	17,9	0,5	17,9	0,0	0,0
Folkeoplysning	15,6	1,0	15,6	0,0	0,0
I alt	535,3	16,4	541,2	5,9	-1,7

Der er et mindreforbruget på 1,7 mio. kr. på bevillinger udenfor rammen, som skyldes dette færre elever på efterskoler svarende til 2,1 mio. kr. samt øgede udgifter på 0,4 mio. til elevbefordring især på grund af flere elever i specialklasserne.

Af det forventede merforbrug ex. overførsler er 7,6 mio. kr. indenfor rammen, som dermed kan dækkes af overførslerne fra 2017 til 2018. Indenfor rammen betyder, at der er fuld overførselsadgang mellem årene.

SUNDHEDSOMRÅDET:

Der forventes ingen afvigelser på sundhedsområdet.

Område	Korrigeret budget eks. overførsler 2018	Overførsel fra 2017 til 2018	Forventet regnskabsresultat 2018	Forventet afvigelse 2018 (minus = mindreforbrug) (eks. overf) (inkl. overf.)	
Sundhedsudgifter	26,0	0,7	26,0	0,0	0,0

DAGTILBUD:

Der forventes et merforbrug på 0,3 mio. kr.

Område	Korrigeret budget eks. overførsler 2018	Overførsel fra 2017 til 2018	Forventet regnskabsresultat 2018	Forventet afvigelse 2018 (minus = mindreforbrug) (eks. overf) (inkl. overf.)	
Dagplejen	55,5	0,2	55,5	0,0	0,0
Daginstitutioner	131,8	3,8	132,1	0,3	0,2
I alt	187,3	4,0	187,6	0,3	0,2

Af det forventede merforbrug er 0,1 mio. kr. indenfor rammen, som dermed kan dækkes af overførslerne fra 2017 til 2018. Indenfor rammen betyder, at der er fuld overførselsret mellem årene.

Merforbruget på 0,2 mio. kr. skyldes, at der er flere børn i private pasningsordninger end oprindelig budgetteret.

TILBUD TIL BØRN OG UNGE MED SÆRLIGE BEHOV:

Der forventes ingen afvigelser i forhold til vedtaget budget.

Område	Korrigeret budget eks. overførsler 2018	Overførsel fra 2017 til 2018	Forventet regnskabsresultat 2018	Forventet afvigelse 2018 (minus = mindreforbrug)	

				(eks. overf.) (inkl. overf.)	
Forebyggende foranstaltninger	52,8	5,1	52,8	0,0	0,0
Plejefamilier	42,2	1,1	42,2	0,0	0,0
Døgninstitutioner og opholdssteder	34,7	0,9	34,7	0,0	0,0
Central refusion	-3,2	0,5	-3,2	0,0	0,0
Kontante ydelser	4,8	0,8	4,8	0,0	0,0
I alt	131,3	8,4	131,3	0,0	0,0

Der vedlægges oversigt for anlægsprojekter pr. 31. marts 2018 med status for de enkelte projekter.

Forvaltningens vurdering

Da budgetopfølgningen er foretaget på et forholdsvis tidligt tidspunkt på året, er det forvaltningens vurdering, at merforbruget er på usikkert grundlag.

På skoleområdet sker den endelige tildeling på baggrund af elevtallet pr. 5. september 2018. Budgetopfølgningen er udarbejdet med baggrund i forventede elevtal medio februar, hvorfor der kan ske ændringer i forhold til den endelige tildeling.

På dagtilbudsområdet er beregningerne foretaget med baggrund i prognosen pr. 15. januar 2018. Der kommer ny prognose medio maj og endelig prognose i juli 2018 som kan have indflydelse på tallene.

Det forventede regnskabsresultat på tilbud til børn og unge med særlige behov er beregnet ud fra kendte anbringelse og foranstaltninger.

Konsekvens i forhold til visionen

Ingen

Retsgrundlag

Økonomi

Økonomiafdelingen har følgende bemærkninger til sagen:

På bevillinger indenfor rammen er der et merforbrug på 7,7 mio. kr. Det skyldes, at det på nuværende tidspunkt forventes, at der bruges 7,7 mio. kr. af overførte midler fra tidligere år. Det betyder samtidig, at de samlede overførsler til 2019 forventes at blive på 18,9 mio. kr. mod 26,6 mio. i overførsel fra 2017 til 2018.

På bevillinger udenfor rammen er der et mindreforbrug på 1,5 mio. kr. på udvalgets område.

Af det samlede merforbrug på 6,2 mio. kr. er 7,7 mio. kr. på bevillinger inden for rammen, og kan dækkes af overførsler fra 2017 til 2018.

Høring

Ingen

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,
at budgetopfølgningen tages til efterretning.

Beslutning Udvalget for Børn og Læring den 14-05-2018

Taget til efterretning.

sagsnr18-3851_doknr53248-18_v1_anlæg pr. 31.03.2018 - samtlige udvalg - budgetopfølgning.xlsx

Bilag

[Anlæg pr. 31.03.2018 - Samtlige udvalg - Budgetopfølgning](#)

71. Fortsat behandling af budget 2019-2022 - Udvalget for Børn og Læring**Fortsat behandling af budget 2019-2022 - Udvalget for Børn og Læring****Sagsfremstilling**

I henhold til den godkendte tids- og handleplan for budget 2019-2022 skal fagudvalgene på møder i maj have forelagt forslag til omprioriteringsbidrag til budget 2019. Den endelige prioritering af forslagene skal ske på udvalgets møde i juni 2018.

For Udvalget for Børn og Læring skal der udarbejdes omprioriteringsbidrag for i alt 8.860.000 kr.

Herudover skal der findes finansiering til de udarbejde investeringsforslag såfremt disse skal indarbejdes i budgettet fremover.

Udvalgene kan kun komme med anlægsønsker i 2020, 2021 og 2022, hvor der er uprioriterede puljer på hhv. 18, 40 og 80 mio. kr. Hvis udvalget har nye anlægsønsker til 2019 skal udvalget pege på, hvilke allerede besluttede anlægsprojekter, som omprioriteres.

Der vedlægges oversigt over allerede vedtagne anlægsprojekter på udvalgte område.

Forvaltningen vil på mødet gennemgå eventuelle forslag til omprioriteringsforslag.

Konsekvens i forhold til visionen

Ingen

Retsgrundlag

Styrelsesloven

Økonomi

Der skal udarbejdes forslag til omprioriteringsbidrag for i alt 8.860.000 kr. samt evt. yderligere beløb til finansiering af investeringsforslag.

Høring

Ingen

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,

at det drøftes hvilke omprioriteringsforslag der skal arbejdes videre med,

at det drøftes om der er nye driftsønsker (og modsvarende forslag til finansiering), som der skal arbejdes videre med,

at det drøftes om der er nye anlægsønsker, som der skal arbejdes videre med.

Beslutning Udvalget for Børn og Læring den 14-05-2018

Drøftet.

sagsnr18-2855_doknr43632-18_v1_omprioriteringsbidrag 2019 - børn og læring.xlsx

sagsnr18-2855_doknr49200-18_v1_budget børn og læring - specifikation til udvalgs møde april 2018.xlsx

sagsnr18-2855_doknr67580-18_v1_oversigt over anlægsprojekter i budget 2018 - udvalget for børn og læring..xlsx

Bilag

[Omprioriteringsbidrag 2019 - Børn og Læring.](#)

[Budget Børn og Læring - specifikation til udvalgs møde april 2018](#)

[Oversigt over anlægsprojekter i budget 2018 - Udvalget for Børn og Læring.](#)

72. Tildelingsmodel klubområdet

Tildelingsmodel klubområdet

Sagsfremstilling

I forbindelse med budgetaftalen for 2018-2021 blev Udvalget for Børn og Undervisning bedt om at lave en nærmere vurdering af tildelingsmodellerne inden for klubområdet, herunder eventuel opkrævning af deltagerbetaling. Klubområdet betragtes i denne forbindelse som juniorklubber og SFO-2 på Samuelsgården samt ungdomsklubtilbud og SFO-3 på Samuelsgården.

Den nuværende tildelingsmodel er for juniorklubber og SFO-2 (elever fra 4.-6. årgang), og tager udgangspunkt i en tildeling pr. fremmødte elever på 11.944 kr. (2018-niveau) beregnet på baggrund af gennemsnitligt fremmøde opgjort to gange årligt (5. marts og 5. september) på baggrund af 4 årlige opgørelser i de enkelte klubtilbud, dog med en minimumstildeling på 202.752 kr. (svarende til 17 børn). Kompetencen til at fastsætte en eventuel brugerbetaling er uddelegeret til den enkelte skolebestyrelse, der er ansvarlig for klubtilbuddet ved skolen.

I forhold til SFO-2 er det fastsat, at kontingentet er 500 kr. pr. måned.

For ungdomsklubtilbuddet (7. klasse – 18 år) og SFO-3 er der en grundtildeling på 103.253 kr. + beløb pr. barn, og kompetencen til at fastsætte brugerbetaling er for ungdomsklubberne uddelegeret til ungdomsskolebestyrelsen. For SFO-3 er det uddelegeret til skolebestyrelsen.

Der har i forbindelse med arbejdet med at undersøge muligheder for en anden tildelingsmodel været nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter for skolebestyrelser, BUPL, skoleledere, SFO-ledere(klubledere), Samuelsgården og forvaltningen.

Arbejdsgruppen har udarbejdet 2 modeller for juniorklubber (model 1 og 2) og 1 model for ungdomsklubber (model 3) under hensyntagen til opfyldelsen af målet i budgetaftalen.

Der var et ønske fra arbejdsgruppen om, at ved nedgang i antal fremmødte og potentielle børn (uden at det medfører lukning af tilbuddet) reserveres de første 100.000 kr. af demografimidlerne til særlige indsatser for børn

som skønnes at have et behov for klubtilbud. Øvrigt demografimidler tilføres kassen i lighed med nuværende praksis.

Der skitseres nedenfor 3 modeller,- 2 gældende for juniorklub og SFO-2 og 1 model gældende for ungdomsklub og SFO-3. For alle modeller gælder, at de nye tildelingsmodeller er gældende pr. 1. august 2018.

Model 1 tager udgangspunkt i den nuværende tildeling, men med en minimumstildeling svarende til 12 børn i en juniorklub samt et beløb pr. fremmødte barn. Tildelingen reguleres efter antal fremmødte 4 gange om året. Der opkræves fast månedligt kontingent på 100-200 kr. pr. tilmeldte barn, fastsat af den enkelte skolebestyrelse. Der er yderligere indarbejdet 6 måneders bunden tilmelding for alle tilmeldte, hvilket betyder, at et barn først kan opsig sit medlemskab efter 6 måneder.

I model 2 fordeles 500.000 kr. efter potentielle brugere i klubberne. Alle klubber modtager en grundtildeling på 75.000 kr., SFO-2 dog 150.000 kr. Denne forskel skyldes et ønske om, at der i tildelingen tages hensyn til at SFO-2 har flere årlige åbningsdage. Såfremt der oprettes flere SFO-2-tilbud vil tildelingsmodellen skulle revideres. De resterende midler fordeles i forhold til antallet af fremmødte børn i klubberne. Denne tildeling reguleres 4 gange om året. Der opkræves et fast månedligt kontingent på 100-200 kr. pr. medlem, fastsat af den enkelte skolebestyrelse. Der er yderligere indarbejdet 6 måneders bunden tilmelding for brugerne.

Model 3 for ungdomsklubberne tager udgangspunkt i en grundtildeling på 75.000 kr., suppleret med en tildeling efter antallet af tilmeldte, hvor tildelingen er 1.500 kr. pr. tilmeldte op til 39 brugere, og 1.330 kr. pr. tilmeldte ved mere end 40 brugere. Derudover opkræves der for ungdomsklubberne et kontingent på 300 kr. årligt pr. medlem, mens der for SFO-3 opkræves 100 kr. årligt pr. medlem. Klubberne under Ungdomsskolen kan søge bestyrelsen om kontingentfrihed.

Forvaltningens vurdering

Forvaltningen vurderer, at de udarbejdede modeller fortsat vil skabe mulighed for et klubtilbud ved alle folkeskoler i kommunen. Der ønskes fastsættelse af brugerbetaling på 100-200 kr. pr. måned. Dette besluttet lokalt i den enkelte skolebestyrelse. For SFO-2 lægges op til at brugerbetaling på 510 kr. pr. måned videreføres. I den nuværende model er det fastsat, at det enkelte tilbud maksimalt må opkræve 205 kr. pr. måned i brugerbetaling, dog må Samuelsgårdens SFO-2 opkræve en betaling på 510 kr. pr. måned.

Da Samuelsgården er et SFO-2-tilbud oprettet under folkeskoleloven, er dette tilbud omfattet af reglerne om søskenderabat m.v.

Øvrige klubtilbud er oprettet under Ungdomsskoleloven, og er således ikke omfattet af regler for søskenderabat m.v.

Modellerne tager udgangspunkt i, at der fremadrettet fortsat skal tildeles midler ud fra antal fremmødte børn i stedet for antal tilmeldte børn. Der ønskes at antal fremmødte børn gøres op 4 gange årligt i stedet for 2 gange. Dette skyldes et ønske om at udligne risiko udsvingene i tildelingen, og dermed bliver planlægningen i de enkelte klubber mindre sårbar i forhold til udsving i antallet af fremmødte børn.

Samtidig tager modellerne udgangspunkt i at der skal være et minimumstilmelding på et halvt år, forstået sådan, at man ikke kan melde et barn ud, før der er gået et halvt år efter indmelding.

Modellen for Ungdomsklubber og SFO-3 bygger på en tildeling pr. fremmødte unge. Der er i modellen indarbejdet, at der gives et større tilskud pr. ung for de første 39 tilmeldte, og derefter sættes beløbet ned. Dette tilgodeser de mindre ungdomsklubber, hvilket er et ønske fra arbejdsgruppen. Der tages udgangspunkt i antallet af tilmeldte opgjort pr. 1. april i budgetåret.

Det vurderes, at tilbuddet 'Tirsdagsklubben' ikke indgår i en ændring af tildelingsmodel, men fortsætter med den nuværende tildeling. 'Tirsdagsklubben' er et klubtilbud for fysisk og psykisk udviklingshæmmede unge, placeret på Sct. Jacobi Skole.

Konsekvens i forhold til visionen

Ingen

Retsgrundlag

Folkeskoleloven og Ungdomsskolebekendtgørelsen LBK 438 af 8. maj 2017

Økonomi

Den ændrede tildelingsmodel forventes at kunne indeholdes indenfor den nuværende økonomiske ramme for klubtilbud

Høring

Berørte skolebestyrelser, ungdomsskolebestyrelsen og BUPL i perioden 16. maj – 13. juni 2018

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler

at der træffes beslutning om hvilke/hvilken model der skal sendes i høring hos høringsparterne i perioden 16. maj – 13. juni 2018.

Beslutning Udvalget for Børn og Læring den 14-05-2018

Udsættes til næste møde.

sagsnr18-2921_doknr64805-18_v1_juniorklubber - forslag til tildelingsmodel fra august 2018.xlsx
sagsnr18-2921_doknr64860-18_v1_ungdomsklubber - forslag til tildelingsmodel fra august 2018.xlsx
sagsnr18-2921_doknr67217-18_v1_åbningsdage i juniorklubber og ungdomsklubber 2018.xlsx

Bilag

[Juniorklubber - forslag til tildelingsmodel fra august 2018](#)
[Ungdomsklubber - forslag til tildelingsmodel fra august 2018](#)
[Åbningsdage i juniorklubber og ungdomsklubber 2018](#)

73. Orientering vedr. rejseholdets bygningsanalyse

Orientering vedr. rejseholdets bygningsanalyse

Sagsfremstilling

I forliget 'Skoler og dagtilbud for alle' side14. er følgende aftalt:

Der skal efter fastlæggelsen af en ny struktur på skole og dagtilbudsområdet foretages en gennemgang af bygningsmassen på samtlige dagtilbud og skoler, så det sikres, at der ikke opretholdes lokaler begrundet i aktiviteter, der kunne henlægges til andre bygningsfaciliteter i nærområdet, f.eks. hallerne. Fremadrettet vil der i øvrigt være et fokus på at sikre samdrift mellem skoler og dagtilbud ved opførelse af nye bygninger.

På baggrund af dette og som led i opgaven vedrørende nedbringelse af antallet af kommunale kvadratmetre har repræsentanter fra Ejendomscentret og Skoleafdelingen i foråret 2018 været på besøg på kommunens folkeskoler. Repræsentanterne har derfor udgjort en 'taskforce' eller et 'bygningsrejsehold'.

Der gives hermed et overblik over, hvordan rejseholdet rapporterer de data, som er indsamlet ved besøgene og de observationer, som er gjort under besøgene.

Forvaltningens vurdering

Rejseholdet har arbejdet ud fra et ønske om at finde 'smarte kvadratmeter' særligt relateret til skolernes samarbejde med lokalsamfundet. Her har det været nødvendigt at fokusere på de kommunalt ejede eller lejede bygninger i den enkelte skoles nærområde for at rykke aktiviteterne fra de kommunalt lejede eller ejede bygninger ind på skolerne. Eksempler på sådanne aktiviteter er:

- Lokalhistoriske arkiver
- Juniorklubber
- Biblioteker
- SFO'er

Derudover har rejseholdet vurderet skolernes nuværende bygninger i forbindelse med en nedbringelse af skolernes konkrete bygningsmasse. Her har fokus været på at nedlægge fløje og selvstændige/isolerede bygninger, der hvor de ikke blev fundet brugbare, og de aktiviteter der er placeret der, som uden større udfordringer ville kunne placeres andre steder på den enkelte skole.

Rejseholdet har i forbindelse med ovenstående været i konstruktiv dialog med den enkelte skoleledelse for sammen at afsøge de muligheder, som findes i lokalsamfundet. Det har været rejseholdets klare opgave at få skoleledelserne til selv at byde ind med forslag til optimeringer af mængden af kvadratmeter.

Konsekvens i forhold til visionen

Ingen

Retsgrundlag

Intet

Økonomi

Ingen

Høring

Ingen

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,

at orienteringen omkring rejseholdets bygningsanalyse tages til efterretning,

at udvalget drøfter forventninger til form og indhold forud for udarbejdelse af analysenotat.

Beslutning Udvalget for Børn og Læring den 14-05-2018

Taget til efterretning.

Form og indhold i analysenotat (rapportering af data) blev drøftet og aftalt.

74. Ansøgning fra Tistrup Skole og Lykkesgårdskolen - Anlægs- og renoveringspuljen

Ansøgning fra Tistrup Skole og Lykkesgårdskolen - Anlægs- og renoveringspuljen

Sagsfremstilling

Udvalget har tidligere foretaget en prioritering af indkomne ansøgninger til små anlægs- og renoveringsprojekter på skole- og dagtilbudsområdet – se dok. 2485-18.

Der er efterfølgende modtaget følgende ansøgninger:

Tistrup Skole - til etablering af toiletter på 1. sal, hvor skolens specialklasser rykker op fra august 2018.

Lykkesgårds skolen – til ændring af ventilationsindstillinger i forbindelse med etablering af 2 klasserum i specialafdelingen.

Retsgrundlag

Økonomiregulativet

Økonomi

Byrådet har frigivet en anlægspulje på 3.206.000 kr., hvortil kommer 1.027.000 kr. overført fra 2017 til 2018.

I alt anlægs- og renoveringspulje 2018: 4.233.000 kr.

Restpulje: 854.700 kr.

Høring

Ingen

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,

at såvel Tistrup Skole som Lykkesgårds skolen tildeles midler fra anlægs- og renoveringspuljen som ansøgt.

Beslutning Udvalget for Børn og Læring den 14-05-2018

Godkendt.

75. Tiltag for elever med autismespektrumforstyrrelse

Tiltag for elever med autismespektrumforstyrrelse

Sagsfremstilling

I budgetaftalen for 2018 fremgår en beslutning om at iværksætte et udredningsprojekt omkring undervisning af elever i folkeskolen med diagnose inden for autismespektret. Projektet har til formål at sikre, at kommunen kan levere differentierede tilbud og forbedret specialundervisning inden for området. Udvalget for Børn og Læring godkendte efterfølgende et kommissorium for dette arbejde (dok. 11369-18).

Kommissoriets mål: give forslag til særlige skolemæssige tiltag for elever, som udviser autismespektrumforstyrrelse i den almene klasse eller i en specialklasse, herunder aktiviteter i tilknytning til skolegangen. Til opfyldelse af kommissoriet har været nedsat en tværfaglig arbejdsgruppe med forældre- og foreningsdeltagelse.

Arbejdsgruppens rapport – dok. 154450-17 – foreligger nu til udvalgets stillingtagen. Rapporten indeholder:

- Præcisering af målgruppen
- Grundlæggende betragtninger om det autismedagpædagogiske læringsmiljø

- Gennemgang af de mest anvendte autismedpædagogiske systemer
- Gennemgang af forudsætninger aktiviteter i tilknytning til skolegangen

Arbejdsgruppen har, for den specifikke undervisning af børn med specialpædagogiske behov som følge af autisme, udarbejdet en præcisering og vejledning, beskrevet som 4 frames (en frame bruges til at beskrive særlige løsningsmuligheder indenfor en kompleks problemstilling).

Disse frames er tænkt som et praktisk værktøj for skoleledelsen i tilrettelæggelse af undervisning af elever med autisme diagnose eller autismed lignende udfordringer. De 4 frames omfatter:

- Særligt autistmiljø på Lykkesgårdskolen for elever med øvrige generelle indlæringsvanskeligheder
- Særligt autistmiljø på Tistrup Skole for elever med øvrige specifikke indlæringsvanskeligheder
- Særlig autismed klasse for elever med specialbehov ifølge af autisme og uden andre vanskeligheder
- Den almindelige klasse, hvor én eller flere elever har behov for et autismedpædagogisk miljø

Forvaltningens vurdering

Det vurderes, at arbejdsgruppens rapport opfylder kommissoriets mål og indeholder såvel en pædagogisk som en organisatorisk præcisering af, hvilke hensyn der bør sikres i såvel almen undervisningen som i de specialiserede læringsmiljøer for at opfylde autistgruppens særlige pædagogiske behov. Der er lagt vægt på at betragte eventuelle behov både i skolen og uden for skolen.

De 4 frames indeholder præciseringer i forhold til inklusion, fysisk læringsmiljø, forældresamarbejde, socialisering, pædagogisk tilgang, trivsel og relationelle hensyn, som den enkelte skoleleder – hvad enten der er tale om et specialtilbud eller en almen klasse – praktisk kan bruge som checkliste i forhold til at opbygge/styrke læringsmiljøet for elever indenfor autisme spektret.

For nuværende eksisterer der ikke et særskilt specialtilbud i Varde Kommune, der er målrettet elever med specialbehov ifølge af autisme og uden andre vanskeligheder. Overvejelser om et sådant tilbud har haft forældre opmærksomhed og har løbende været drøftet politisk. Der findes ikke en præcis opgørelse af, hvor stor denne gruppe er i kommunen. Forvaltningen har i april 2018 bedt skolerne oplyse, hvor mange af de nuværende elever, der vurderes at have dokumenterede specialpædagogiske behov som følge af autisme og vurderes i højere grad at kunne få de særlige behov opfyldt i et særligt specialtilbud for autisme. Svarene fremgår af dok. 59613-18 og af efterstående sammenfatning

Klassetrin	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Ialt
Antal elever	1	3	1	1	6	5	2	-	2	-	4	25 elever (heraf 10 i nuværende specialtilbud)

Det fremgår af oversigten, udgør gruppen ca 0,5% af den samlede elevgruppe i Varde Kommune. Det fremgår, at der er overordentlig stor spredning i klassetrin. Det fremgår ikke af undersøgelsen, hvorvidt forældrene i højere grad ønsker visitation til et evt. fremtidigt specialtilbud for autisme, frem for inklusion i den almindelige klasse eller fortsat undervisning i nuværende specialtilbud, da undersøgelsen alene har været på antal og ikke individniveau.

Det er forvaltningens vurdering, at ovenstående antal elever og ovenstående spredning ikke peger i retning af at oprette et specialtilbud, som vil kunne leve op til folkeskolens formål.

Det vurderes, at der med fordel kan fokuseres på en indsats, der udvikler læringsmiljøer for elever med autisme i såvel almen undervisningen som specialtilbuddene på grundlag af arbejdsrapporten. Det kan gøres ved at overføre engangsbeløb fra specialundervisningsbudget 2018-2019 på:

- Tistrup Skole: 400.000 kr. til fremme af arbejdsrapportens præciseringer
- Lykkesgårdskolen: 400.000 kr. til fremme af arbejdsrapportens præciseringer
- Øvrige skoler: i alt 400.000 kr. til efteruddannelsestiltag med henblik på at kunne udvikle læringsmiljøer på baggrund af arbejdsrapportens præciseringer.

Konsekvens i forhold til visionen

Arbejdsrapportens afsnit 11.0 indeholder præcisering af særlige hensyn, som der i fritidsaktiviteter bør tages hensyn til. Disse præciseringer gælder også aktiviteter i naturen.

Retsgrundlag

Folkeskoleloven, LBK 1510 af 14.12.2017

Økonomi

Overførsel af engangsbeløb på 1,2 mio. kr. fra specialundervisningsbudget 2018-2019 til:

- Tistrup Skole: 400.000 kr. til fremme af arbejdsrapportens præciseringer
- Lykkesgårdskolen: 400.000 kr. til fremme af arbejdsrapportens præciseringer
- Øvrige skoler tildeles i alt 400.000 kr. til efteruddannelsestiltag med henblik på at kunne udvikle læringsmiljøer på baggrund af arbejdsrapportens præciseringer.

Høring

Ingen

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,

at arbejdsgruppens rapport godkendes,

at det - på grundlag af arbejdsgruppens rapport og præciseringer – godkendes, at der anvendes den beskrevne økonomi til at fremme udvikling af autismedagogiske miljøer i den almene folkeskole og i specialtilbuddene på Tistrup Skole og Lykkesgårdskolen.

Beslutning Udvalget for Børn og Læring den 14-05-2018

Udsættes til næste møde.

sagsnr17-10053_doknr11369-18_v1_kommissorium autisme.docx
sagsnr17-10053_doknr154450-17_v1_autismeindsats 2018-2021.docx
sagsnr17-10053_doknr59613-18_v1_antal autister.docx

Bilag

[kommissorium autisme](#)
[autismeindsats 2018-2021](#)
[antal autister](#)

76. Praktikugen - En ny vej for praktik for 8. årgang i Skoleklynge Øst

Praktikugen - En ny vej for praktik for 8. årgang i Skoleklynge Øst

Sagsfremstilling

Udvalget for Børn og Undervisning vedtog den 18. januar 2016 at indføre 1-2 ugers obligatorisk erhvervspraktik på 8. klassetrin. Udvalget besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe, som fik til opgave at udarbejde indholdskonceptet for den obligatoriske erhvervspraktik. Konceptet (dok. 20768-16) blev godkendt den 10. maj 2016. Erhvervspraktikken har et omfang af 1 uge og finder sted i perioden oktober - juni i 8. klasse. Der sker en koordinering på skoler, således at praktikstederne har mulighed for at fordele erhvervspraktikanter over hele perioden. Praktikkens indhold og tilrettelæggelse for den enkelte elev etableres i et samarbejde mellem eleven, forældrene, skolen og UU.

Der er fra overbygningsskolerne i Skoleklynge Øst, (Næsbjerg, Agerbæk og Ansager) fremsendt et ønske om at afprøve et anderledes koncept – benævnt 'Praktikugen – En ny vej for praktik på 8. årgang'. Indhold og rammer for dette projekt er udviklet i samarbejde mellem skolerne, erhvervsplaymakeren og det lokale erhvervsliv i området. Konceptets indhold og rammer er beskrevet i vedlagte dok. 63555-18.

Konceptet kan kort beskrives som en kombination af det nuværende erhvervspraktikforløb kombineret med virksomhedsbesøg, hvor eleverne præsenteres for konkrete udfordringer eller cases som de involverede virksomheder står overfor - og 2 dage hvor eleverne, ud fra en innovativ og nytænkende tilgang, arbejder med løsningsforslag til de præsenterede udfordringer. De udarbejdede løsningsforslag præsenteres ved afslutningen for de involverede virksomheder.

De 3 skoler gør opmærksom på, at man med det beskrevne koncept og afprøvning heraf, ønsker at udvikle alternative former for erhvervspraktikken, hvorfor man ikke nødvendigvis betragter konceptet som endeligt, men som et grundlag for videreudvikling.

Skolerne erklærer sig parate til at videreformidle indsamlede erfaringer til såvel de øvrige skoler i kommunen, som til udvalget.

Forvaltningens vurdering

Formålet med den obligatoriske erhvervspraktik er i beslutningsgrundlaget beskrevet som et ønske om at give eleven mulighed for at træffe realistiske valg om fremtidig uddannelse samt at sætte egne mål.

Forvaltningen vurderer, at det koncept, der er beskrevet fra Skoleklynge Øst, også ville kunne understøtte dette formål, idet der udover konkrete praktikerfaringer fra virksomheder også bliver mulighed for, at eleverne får mulighed for at arbejde med konkrete opgaver og problemstillinger fra det lokale erhvervsliv. Dermed opfyldes ikke alene folkeskolereformens mål om den åbne skole og samarbejde med erhvervslivet på en virkelighedsnær og realistisk måde, men også hensigten med at styrke det gensidige samarbejde mellem skoler og erhvervsliv i lokalområderne.

Derudover ser forvaltningen et spændende perspektiv i nye måder at arbejde med erhvervspraktikken på, hvor eleverne – gennem innovative og kreative arbejdsformer – får mulighed for at arbejde med konkrete og praksisnære opgaver fremfor det alene baseres på teoretisk funderede udfordringer.

Konsekvens i forhold til visionen

Ingen

Retsgrundlag

Folkeskoleloven

Koncept for obligatorisk erhvervspraktik i Varde Kommune af 10. maj 2015 – dok. 20768-18

Økonomi

Ingen

Høring

Ingen

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,

at overbygningsskolerne i Skoleklynge Øst (Næsbjerg, Agerbæk og Ansager) får tilladelse til at afprøve konceptet 'Praktikugen – en ny vej for praktik på 8. årgang' i skoleåret 2018/2019.

Beslutning Udvalget for Børn og Læring den 14-05-2018

Godkendt.

Peder Foldager (V) erklærede sig inhabil og deltog ikke i sagens behandling.

sagsnr16-625_doknr20768-16_v1_koncept til obligatorisk erhvervspraktik i 8. klasse (godkendt af bu-udvalget 10.05.2016).docx

sagsnr16-625_doknr63555-18_v1_en ny vej for obligatorisk praktik i 8. klasse - skoleklynge øst.docx

Bilag

[Koncept til obligatorisk erhvervspraktik i 8. klasse \(godkendt af BU-udvalget 10.05.2016\).](#)
[En ny vej for obligatorisk praktik i 8. klasse - skoleklynge Øst](#)

77. Skoler og dagtilbud for alle: Justering af krav til nedlukning af overbygningsklasser

Skoler og dagtilbud for alle: Justering af krav til nedlukning af overbygningsklasser

Sagsfremstilling

Det fremgår af forligsteksten vedrørende skolestrukturen 'Skoler og dagtilbud for alle' at

Fra skoleåret 2019/2020 skal der være 24 eller flere elever i overbygningens 9. classes årgang.

Proceduren for lukning af skolens 9. klasse er således:

- År 1 såfremt elevtallet i 9. klasseårgang 23 eller færre elever pr. 5/9 orienteres skole om lavt elevtal ligesom udvalget/byrådet orienteres.
- År 2 på baggrund af elevtal i 9. klasseårgang pr. 5/9 følges op igen og status gives til udvalget. Såfremt antallet af elever i 9. klasseårgang er 23 eller færre elever, laves en sag til Byrådet, hvoraf det fremgår, at som konsekvens af beslutningen i Byrådet den 30. maj 2017, så påbegyndes procedure omkring lukning af 9. klasse på den pågældende skole

Det har været drøftet at ændre denne procedure så den fremover kommer i overensstemmelse med nedenstående beskrivelse:

Fra skoleåret 2021/22 skal der være 29 eller flere elever i hver af overbygningens 7. og 8. classes årgang.

Proceduren for lukning af skolens 7. og 8. klasse er således:

- År 1 på baggrund af elevtal i 7. og 8. klasseårgange pr. 5/9 orienteres skole om lavt elevtal ligesom udvalget/byrådet orienteres.
- År 2 på baggrund af elevtal i 7. og 8. klasseårgange pr. 5/9 følges op igen og status gives til udvalget. Såfremt antallet af elever i 7. og 8. klasseårgange er under 29 elever i begge årgange, laves en sag til

Byrådet, hvoraf det fremgår, at som konsekvens af beslutningen i Byrådet den 30. maj 2017, så påbegyndes procedure omkring lukning af overbygningen på den pågældende skole.

Overbygningselever flyttes til anden overbygningsskole i klyngen. Overflytningen af overbygningsklasserne er herefter permanent.

Det har efterfølgende været drøftet at ændre på disse krav, således at kravet til 7. og 8. årgangs størrelse ændres fra 29 elever til 24 elever og at proceduren for lukning ændres i overensstemmelse med dette elevtal således:

Ny formulering; Mulig flytning af 9. klasse og mulig flytning af 7.-8. klasse.

Fra skoleåret 2019/2020 skal der være 24 elever eller flere i overbygningens 9. classes årgang.

Pr. 5. september 2019: Elevtallet i 9. klasserne opgøres.

- såfremt en skole har 23 eller færre elever i 9. klasse orienteres udvalget/Byrådet.

Skoleåret 2019/2020: 9. klasse består.

Pr. 5. september 2020: Elevtallet i 9. klasse opgøres for skoleåret 2020/2021

- såfremt der er 24 elever eller flere i 9. klasse suspenderes proceduren.

- såfremt en skole har 23 eller færre elever i 9. klasse, får udvalget/Byrådet en sag, hvor man politisk skal forholde sig til en evt. lukning under henvisning til beslutningen 30. maj 2017.

- Beslutningen kan være, at 9. klasse ikke lukkes (kunne f.eks. være begrundet i, at der er tale om et kortvarigt dyk i børnetallet). I givet fald besluttet det, at proceduren er suspenderet og der startes forfra, når det måtte blive aktuelt p.g.a. børnetal.

- Udvalget/Byrådet beslutter, at 9. klasse skal flyttes fra det følgende skoleår, jf. processen beskrevet i strukturaftalen, og proceduren igangsættes.

Skoleåret 2020/2021: 9. klasse består.

Det betyder at 9. klasse tidligst kan flyttes fra en skole i skoleåret 2021/2022 (altså med virkning fra aug. 2021)

Ny formulering: Mulig lukning af 7.-8.klasse

Det fremgår, at fra skoleåret 2021/2022, skal der være 24 elever eller flere i overbygningens 7. og 8. classes årgang (begge årgange).

Pr. 5. september 2021: Elevtallet i 7. og 8. klasserne opgøres for skoleåret 2021/2022.

- såfremt en skole har 23 eller færre elever i enten 7. og 8. klasse (eller begge) orienteres udvalget/Byrådet.

Skoleåret 2021/2022: 7. og 8. klasse består på den pågældende skole.

5. september 2022: Elevtallet i 7.og 8. klasse opgøres for skoleåret 2022/2023

- såfremt der er 23 elever eller flere i både 7. og 8. klasse suspenderes proceduren.

- såfremt en skole har 23 eller færre elever i 7. og/eller 8. klasse, får udvalget/Byrådet en sag, hvor man politisk skal forholde sig til en evt. lukning under henvisning til beslutningen 30. maj 2017.

- Beslutningen kan være, at 7. og 8. klasse ikke lukkes (kunne f.eks. være begrundet i, at der er tale om et kortvarigt dyk i børnetallet). I givet fald følger det, at proceduren er suspenderet og proceduren starter forfra, når det måtte blive aktuelt.

- Udvalget/Byrådet beslutter, at 7. og 8. klasse skal flyttes til anden overbygningsskole fra det følgende skoleår.

I skoleåret 2022/2023: 7. og 8. klasse består.

7. og 8. klasse kan således tidligst fjernes fra skoleåret 2023/2024 (altså med virkning fra august 2023)

Forvaltningens vurdering

Det vurderes at 24 elever fortsat vil betyde at det vil være muligt at oprette et 'overbygningstilbud' (valgfag, holddannelse, praktikforløb etc.) som tilgodeser alle elevers behov/ønsker og skolens mulighed for at tilrettelægge forløb, som både lever op til folkeskolelovens krav og til elevers ønsker.

Samtidig vil et lavere elevtalskrav give mulighed for at flere elever kan fortsætte i overbygningen på deres distriktsskole, hvilket igen vil kunne bidrage til mindre 'sårbarhed' i de forskellige skoledistrikter.

Konsekvens i forhold til visionen

Ingen

Retsgrundlag

Intet

Økonomi

Da den besluttede tildelingsmodel forsat beregnes ud fra at en klasse kan rumme op til 28 elever, vil der ikke umiddelbart genereres en yderligere udgift ved at ændre minimumskravet til 24 elever. Det er vanskeligt at beregne om den beskrevne procedure for lukning af overbygningsklasser ville kunne generere en besparelse på sigt, da eleverne fra den lukkede overbygningsårgang vil skulle rummes på en anden overbygningsskole i klyngen, hvilket her vil kunne betyde at der udløses en ekstra klasse.

Høring

Ingen

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler, at det indstilles til Byrådet,

at de ændrede retningslinjer vedr. procedurer i forbindelse med nedlukning af 7., 8. og 9. klasse godkendes.

Beslutning Udvalget for Børn og Læring den 14-05-2018

Forelægges Byrådet med anbefaling.

78. Skoler og dagtilbud for alle: Overflytning af 7. klasse elever fra Thorstrup Skole til Tistrup Skole pr. 1. august 2019

Skoler og dagtilbud for alle: Overflytning af 7. klasse elever fra Thorstrup Skole til Tistrup Skole pr. 1. august 2019

Sagsfremstilling

I forbindelse med vedtagelse af strukturen 'Skoler og dagtilbud for alle' blev det besluttet at Sig Børneby (Thorstrup Skole og dagtilbuddet 'Trinbrættet') tilknyttedes Tistrup Skole fra 1. august 2018.

Elever fra 7. årgang på Thorstrup Skole er hidtil blevet overført til Sct. Jacobi Skoles overbygning. Da beslutningen om ny skolestruktur blev vedtaget var det vurderingen, at pladshensyn på Tistrup Skole betød, at denne procedure skulle følges frem til 2021, hvor Sct. Jacobi oprettes som specialskole for hele kommunen, og hvor de nuværende specialklasser fra Tistrup Skole overflyttes hertil, hvilket ville medføre ledig pladskapacitet på Tistrup Skole.

Den nedsatte 'overgangsbestyrelse' mellem Horne-Tistrup Skole og Thorstrup Skole – der består af repræsentanter fra de 2 siddende skolebestyrelser – har peget på, at overflytning af elever fra 7. årgang på Thorstrup Skole til Tistrup Skole kan implementeres fra august 2019. Begrundelsen herfor er primært at det herved sikres, at de elever der skal starte i 7. årgang fra august 2019 undgår det skoleskift der ville blive konsekvensen, idet de elever der planlagt skulle overføres til Sct. Jacobi Skole i henholdsvis 2019 og 2020, ikke ville kunne færdiggøre en 3-årig overbygning på Sct. Jacobi, men ville skulle flyttes til Tistrup Skole ved starten af henholdsvis 9. klasse (7. klasse elever overflyttet fra august 2019) og 8. klasse (7. klasse elever overflyttet fra august 2020).

Samtidig vurderes det, at der bygningsmæssigt vil være plads til eleverne fra 7. årgang på Thorstrup Skole på Tistrup Skole fra august 2019 indenfor de nuværende bygningsmæssige rammer.

Det har desuden været fremført i overgangsbestyrelsen at en overflytning af 7. classes elever fra Thorstrup Skole til Tistrup Skole vil understøtte fællesskabet og samhørigheden mellem grundskole og overbygningsskole.

Forvaltningens vurdering

I skoleåret 2019/2020 vil der på Horne-Tistrup Skole være 32 elever i 7. årgang, hvilket vil udløse 2 klasser. Der vil i samme skoleår være 16 elever der overflyttes i 7. årgang fra Thorstrup Skole, hvilket vil bringe årgangen op på 48 elever. Dette udløser også 2 klasser. I skoleåret 2020/2021 vil der på Horne-Tistrup skole være 32 elever i 7. årgang hvilket vil udløse 2 klasser. Der vil i samme skoleår være 14 elever der overflyttes i 7. årgang fra Thorstrup Skole, hvilket vil bringe elevtallet op på 46 elever. Dette udløser også 2 klasser. Der vil således ikke skulle afholdes udgift til etablering af ekstra klasser såfremt eleverne i 7. årgang fra Thorstrup Skole overflyttes fra august 2019.

Hvis man ser på Sct. Jacobi Skole, vil elevtallet her (elever fra Sct. Jacobi og Alslev) også udløse 2 klasser på 7. årgang i de pågældende år. Dette ville også have været tilfældet, såfremt eleverne fra Thorstrup blev overflyttet til Sct. Jacobi Skole i de pågældende år.

Der vil således, såfremt det besluttet at eleverne fra 7. årgang på Thorstrup Skole overflyttes til Tistrup Skole fra august 2019, være tale om en udgiftsneutral beslutning.

Der har været gennemført en undersøgelse af trafikforholdene mellem Thorstrup Skole og Tistrup Skole med henblik på at afdække om der var tale om såkaldt trafikfarlig skolevej. Dette viser sig ikke at være tilfældet, og konklusionen på undersøgelsen er således at elever fra 7. klasse og opefter kan cykle fra Sig til Tistrup (se vedlagt redegørelse - dok. 153239-17).

Folkeskolelovens § 36 fastslår at der kan gennemføres distriktsomlægninger, der skyldes ændringer i kommunens skolestruktur, hvilket er tilfældet i denne sag. Loven fastslår desuden at skoledistrikter ikke behøver at have samme omfang for alle skolens klassetrin, hvilket medfører at Thorstrup Skoles distrikt gælder for grundskoleeleverne, mens overbygningselever fra august 2019 vil tilhøre Tistrup Skoles distrikt.

Konsekvens i forhold til visionen

Ingen

Retsgrundlag

Folkeskoleloven § 36

Skolestrukturen – 'Skoler og dagtilbud for alle'

Økonomi

Ingen

Høring

Da anmodningen er fremkommet på baggrund af et ønske fra overgangsbestyrelsen – der består af skolebestyrelsesrepræsentanter fra henholdsvis Horne-Tistrup Skole og Thorstrup Skole - må det antages at disse 2 skolebestyrelser støtter anmodningen.

Derudover fremgår det af 'Skoler og dagtilbud for alle' – der har været sendt i offentlig høring at – Det vurderes, hvorvidt der er fysiske rammer til at overføre overbygningselever fra Thorstrup skole til Tistrup skole pr. 1. august 2018, selvom Tistrup skole først pr. 1. august 2021 overfører elever til specialtilbuddet på Sct. Jacobi.

Da det således vurderes at der fra august 2019 vil være fysiske rammer på Tistrup Skole der kan rumme at overflytningen sker på dette tidspunkt, har de berørte parter haft lejlighed til at udtale sig herom, ved den tidligere gennemførte høring.

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,

at der tages stilling til, hvorvidt anmodningen om, at elever i 7. årgang på Thorstrup Skole fra 1. august 2019 skal overflyttes til Tistrup Skole skal godkendes.

Beslutning Udvalget for Børn og Læring den 14-05-2018

Det blev godkendt, at elever i 7. årgang på Thorstrup Skole fra 1. august 2019 overflyttes til Tistrup Skole under forudsætning af, at Tistrup Skole ikke fremsætter ønsker/krav til ombygninger/tilbygninger i forhold til allerede og fremtidige indskrevne elever for både almen og specialområdet indtil specialområdet flytter i 2021/2022.

sagsnr17-7535_doknr153239-17_v1_vurdering af thorstrupvej, nedrevej og yderikvejs trafikfarlighed som skoleveje.docx

Bilag

[Vurdering af Thorstrupvej, Nedrevej og Yderikvejs trafikfarlighed som skoleveje](#)

79. Navneændring for Blåbjergskolen og Horne-Tistrup Skole

Navneændring for Blåbjergskolen og Horne-Tistrup Skole

Sagsfremstilling

I forbindelse med implementeringen af 'Skoler og dagtilbud for alle' har forvaltningen fra de respektive skoler/bestyrelser modtaget anmodning fra henholdsvis Blåbjergskolen og Horne-Tistrup Skole om navneændring, således at de fremtidige navne i højere grad afspejler de nye samhørende enheder i strukturen.

For Blåbjergskolen (dok. 66228-18) drejer anmodningen sig om fremover at kunne anvende betegnelsen:

Blåbjergskolen

- Nørre Nebel afdelingen
- Outrup afdelingen
- Lunde-Kvong afdelingen

Der arbejdes på, at børnebyen får et særskilt navn.

For Horne-Tistrup Skolen (dok. 66226-18) drejer anmodningen sig om fremover at kunne anvende betegnelsen: Trane Skole og Børneby med nedenstående motivering.

Tranen relaterer sig historisk til området. Der sidder en "trane" på toppen af alle de lokale kirketårne. Det er fra tiden, da kirkerne hørte under Nørholm Gods.

Trane relaterer sig fint til kommunens vision 'Vi i naturen'.

Tranen symboliserer visdom (dagtilbud og skole).

Forvaltningens vurdering

Det har lokalt været drøftet om de nuværende betegnelser for enhederne også ville være dækkende ved de nye sammenlagte enheder i den nye struktur. Det er lokalt besluttet, at de foreslåede betegnelser bidrager til en større fælles forståelse af samarbejde og fællesskab mellem de nye enheder.

Retsgrundlag

Intet

Økonomi

Ingen

Høring

Ingen

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,

at anmodningerne om ændring af navn for henholdsvis Blåbjergskolen og Horne-Tistrup Skolen imødekommes.

Beslutning Udvalget for Børn og Læring den 14-05-2018

Godkendt.

sagsnr18-4867_doknr66228-18_v1_blåbjergskolen indstilling vedr. navnafdeling.docx
sagsnr18-4867_doknr66226-18_v1_horne-tistrup skolen indstilling om nyt navn.msg

Bilag

[Blåbjergskolen: Indstilling vedr. navn/afdeling](#)
[Horne-Tistrup Skolen: Indstilling om nyt navn](#)

80. Mødeplan for 2019 i Udvalget for Børn og Læring

Mødeplan for 2019 i Udvalget for Børn og Læring

Sagsfremstilling

Byrådet, Udvalget for Økonomi og Erhverv samt de stående udvalg skal for hvert regnskabsår træffe beslutning om, når og hvor deres respektive møder skal afholdes.

Endvidere kan udvalgene fastsætte regler om varigheden af sine møder.

Politik, Analyse og Digitalisering har udarbejdet et forslag til mødeplan 2019 for de politiske udvalg og Byrådet, hvor der bl.a. er taget hensyn til de stående udvalgs sagers eventuelle videre behandling i Udvalget for Økonomi og Erhverv/Byrådet.

Udgangspunktet er bl.a. nedenstående tidligere aftalte vilkår:

- Ingen møder i ugerne 7, 16, 42 og 52
- Ingen møde den 1. marts (HEC fødselsdag)
- Ingen møde den 5. september (flagdag)
- Ingen møder når der er KL arrangementer samt Folkemøde på Bornholm
- Ingen udvalgsmøder fredag
- Byrådsmøde så vidt muligt 1. tirsdag hver måned
- UØE onsdag ugen før byrådsmøde
- Hiddil ønske til KF-møderne mandag kl. 13.00
- Hiddil ønske til BL-møderne tirsdag kl. 13.00
- Hiddil ønske til PT-møderne torsdag kl. 12.30 (ønske om 2 møder i juni og december)
- Hiddil ønske til SS-møderne tirsdag kl. 08.15
- Hiddil ønske til AI-møderne torsdag kl. 08.00
- 1 årligt dialogmøde mellem ProVarde og UØE i efteråret.
- 2. behandling af budget er integreret i de ordinære møder i henholdsvis UØE og BY.

Økonomi har været inddraget i planlægningen i forhold til budgetlægning samt budgetopfølgningerne pr. 31. marts og 30. september.

Forvaltningens vurdering

Udkast til politisk mødeplan 2018 imødekommer de opstillede vilkår.

Konsekvens i forhold til visionen

Ingen

Retsgrundlag

Lov om kommunernes styrelse.

Økonomi

Udgifter til mødeforplejning og lignende

Høring

Ingen

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,

at mødeplanen for 2019 godkendes for så vidt angår Udvalget for Børn og Læring,

at der tages stilling til, om der skal træffes beslutning om mødernes varighed.

Beslutning Udvalget for Børn og Læring den 14-05-2018

Mødeplanen blev godkendt.

sagsnr18-2084_doknr56591-18_v1_politisk mødeplan 2019 - endelig.doc

Bilag

[Politisk mødeplan 2019 - Udkast af 12. april 2018](#)

81. Gensidig orientering**Gensidig orientering****Sagsfremstilling**

Orientering ved formanden:

-

Orientering ved direktøren:

- Undervisningsministeriet inviterer til læringskonference den 20. juni 2018 for specialtilbud med fokus på kvalitet i læringsmiljøerne
- Socialstyrelsen har godkendt ansøgning om Task Force forløb på myndighedsområdet, jfr. pkt. 59 på udvalgets dagsorden 17.04.2018
- Brev fra Børne- og Socialministeriet om den styrkede pædagogiske læreplan for dagtilbud

Orientering ved udvalgets medlemmer:

-

Beslutning Udvalget for Børn og Læring den 14-05-2018

Taget til efterretning.

sagsnr18-10164_doknr67278-18_v1_undervisningsministeriet læringskonference 20.06.2018 for specialtilbud med fokus på kvalitet i lær.pdf
sagsnr18-7616_doknr72359-18_v1_børne- og socialministeriet orienteringsbrev om den styrkede pædagogiske læreplan for dagtilbud.pdf

Bilag

[Læringskonference 20.06.2018 for specialtilbud med fokus på kvalitet i læringsmiljøerne](#)
[Børne- og Socialministeriet: Orienteringsbrev om den styrkede pædagogiske læreplan for dagtilbud](#)